

ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพกับคุณภาพงานบริการ ที่ให้ความเชื่อมั่นของผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชีในประเทศไทย

Relationship between Continuing Professional Development and Quality of Assurance Service of Audit Professionals in Thailand

เมทินี เมษสุวรรณ* สุภรักษ์ จันทร์จรัสจิตต์² และ กฤตยาเวดี เกตุวงศ์³

Metinee Messuwan* Suparak Janjarasjit² and Krittayawadee Gatewongsa³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพกับคุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่นของผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชีในประเทศไทย โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชีในประเทศไทย จำนวน 135 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบ่งชั้นภูมิ ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลวิจัย 8 กันยายน 2561 – 10 ตุลาคม 2561 ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ด้านความรู้ทางวิชาชีพ และด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่น ดังนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชีในประเทศไทยควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพ จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและมุ่งเน้นการเพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มความสามารถในการดำเนินงานและเพิ่มระดับความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้ข้อมูล เพื่อส่งผลต่อคุณภาพของงานบริการที่มีคุณภาพ

คำสำคัญ : การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ คุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่น

ผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชี

* นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

* Master Student, Master of Accountancy, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

^{2,3} อาจารย์ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

^{2,3} Lecturer, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

Abstract

This research examined the relationship between continuing professional development and quality of assurance service of audit professionals in Thailand. One-hundred and thirty-five is obtained by randomly classifying the landscape duration of research data collection: 8 September 2018 - 10 October 2018 questionnaires were returned and analyzed. Statistical techniques including multiple correlation analysis and multiple regression analysis were utilized.

The results showed that continuing Professional development in aspect of knowledge and ethics had Positive significant relationships and effect on quality of assurance service. Therefore, Thai audit professionals should focus on obtaining professional development ethics as a guideline for work and focus on increasing new knowledge, increasing operational capability and increasing the level of confidence for users of information to affect the quality of quality of assurance service.

Keywords : Continuing Professional Development, Quality of Assurance Service , Audit Professionals

1. บทนำ

รูปแบบธุรกิจมีความหลากหลายและมีการดำเนินงานที่ซับซ้อนมากขึ้น ส่งผลให้การปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชีมีขอบเขตงานที่เพิ่มขึ้นตามไปด้วย ดังนั้นผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชีต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความชำนาญ ปฏิบัติงานด้วยความเป็นอิสระบนพื้นฐานของจรรยาบรรณ อีกทั้งยังเป็นบุคคลที่พร้อมจะพัฒนาทักษะการเรียนรู้ต่างๆ และความสามารถอย่างสม่ำเสมอ สำหรับวิชาชีพสอบบัญชีในยุคปัจจุบันถือเป็นวิชาชีพที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ใช้ข้อมูล ซึ่งผู้ใช้ข้อมูลมีความต้องการที่จะนำข้อมูลทางการเงินไปใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ ทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชี ต้องตระหนักถึงการพัฒนาความรู้ ความสามารถ เพื่อพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และสามารถนำกลับไปปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเองมีคุณภาพมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการรักษาความเป็นมืออาชีพในการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ใช้ข้อมูล (พยอม สิงห์เสนห์, 2548: 4-8) โดยที่ผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชีจะต้องมีการเรียนรู้ในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยเพิ่มทักษะ ความรู้ความสามารถ และศักยภาพในการปฏิบัติงาน ทำให้การตรวจสอบและการนำเสนอรายงานการสอบบัญชีของผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชีมีความถูกต้อง (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันเพชร, 2559: 3-4) ดังนั้นการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพตามสถานการณ์ต่าง ๆ และยังช่วยให้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพด้านการสอบบัญชี (แก้วใจ สุวรรณเวช, 2561: 23)

การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (Continuing Professional Development) เป็นการแสวงหาความรู้ และทักษะด้านวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ และสามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อม ทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพต้องมีการพัฒนา โดยใช้หลักการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่มทักษะ ความรู้ความสามารถในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต และมีผลให้การปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชีมีประสิทธิภาพในเชิงปฏิบัติ โดยไม่ยึดติดกับวิธีการ

หรือแนวทางการทำงานเดิม ๆ (กานต์สุดา มาชะศิริานนท์, 2557: 32) นอกจากนี้คณะกรรมการมาตรฐานการศึกษาทางการบัญชีสากล (International Accounting Education Standards Board : IAESB) ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาสากลทางการบัญชีฉบับต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้แก่นักบัญชีได้พัฒนาสมรรถนะเชิงเทคนิคด้านวิชาชีพ และมีความสามารถในการประยุกต์ความรู้ทางวิชาชีพเพื่อการปฏิบัติงานให้ได้มาตรฐานที่ดี ด้วยเหตุนี้ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการสอบบัญชีควรให้ความสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วย ด้านความรู้ในวิชาชีพ (Knowledge) ด้านทักษะทางวิชาชีพ (Skills) และด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ (Ethics) (สภาวิชาชีพบัญชี ในบรมพระราชูปถัมภ์, 2561a: เว็บไซต์) เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานสอบบัญชีให้มีคุณภาพ และยกระดับมาตรฐานของวิชาชีพให้เท่าเทียมกับสากล อีกทั้งยังช่วยเพิ่มโอกาสในการแข่งขันกับต่างประเทศ (อัมพร เทียงตระกูล, 2557: 294-314) เพราะปัจจุบันผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการสอบบัญชีถือเป็น ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นต่อข้อมูลที่เกิดการเปิดเผยต่อผู้ใช้ข้อมูล ดังนั้นผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการสอบบัญชีจึงต้องมีการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการสอบบัญชีมีความน่าเชื่อถือ และยังช่วยให้มีความชำนาญ มีทักษะในการบริการ เพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลมีความมั่นใจว่าจะได้รับบริการทางวิชาชีพด้านการสอบบัญชีที่มีคุณภาพ

คุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่น (Quality of Assurance Service) เป็นผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามมาตรฐาน และสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้ข้อมูลได้ว่าปราศจากข้อผิดพลาดที่เป็นสาระสำคัญ อีกทั้งยังเป็น ข้อมูลที่มีคุณค่าต่อผู้ใช้ข้อมูล สำหรับการนำไปประกอบการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ด้วยเหตุนี้คุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่นจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่ผู้ประกอบการวิชาชีพจะต้องปฏิบัติตามให้ได้ตามแผนและข้อกำหนด โดยอาศัย การพัฒนาคุณภาพในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยคุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่น สามารถวัดได้จาก ความเกี่ยวข้อง (Relevance) ความครบถ้วน (Completeness) ความน่าเชื่อถือ (Reliability) ความเป็นกลาง (Neutrality) และความเข้าใจได้ (Understandability) ซึ่งล้วนเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้คุณภาพ การปฏิบัติงานสอบบัญชีมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และมีความเป็นอิสระ เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานมีคุณภาพ สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ใช้ข้อมูลได้ (สภาวิชาชีพบัญชี ในบรมพระราชูปถัมภ์, 2561b: เว็บไซต์)

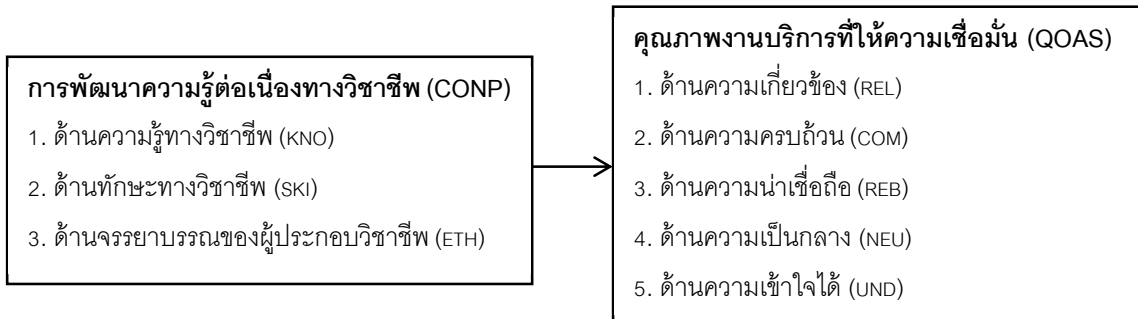
จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพกับคุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่นของผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อทดสอบว่าการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์กับคุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่น ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชีในประเทศไทย ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ในวิชาชีพ เพื่อให้ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการสอบบัญชีมีการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง และทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการพัฒนางานบริการของผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชี ให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพและสามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ใช้ข้อมูลได้

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมติฐานในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพได้ถูกกำหนดเป็นตัวแปรอิสระและมีความสัมพันธ์กับคุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่น จากวัตถุประสงค์ข้างต้นสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

รูปภาพประกอบ 1

โมเดลของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพและคุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่น



2.1 การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (Continuing Professional Development)

การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ หมายถึง การเพิ่มพูนความรู้ และทักษะในการปฏิบัติงาน ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความสามารถในการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ และยกระดับมาตรฐานของวิชาชีพให้เท่าเทียมกับสากล อีกทั้งยังช่วยให้ผู้ประกอบการวิชาชีพมีความเป็นมืออาชีพ สร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ใช้ข้อมูลได้ ซึ่งประกอบด้วย (สภาวิชาชีพบัญชี ในบรมพระราชมณเฑียร, 2561a: เว็บไซต์)

2.1.1 ความรู้ทางวิชาชีพ (Knowledge) หมายถึง การเรียนรู้หรือสิ่งที่สะสมจากการศึกษา ประสบการณ์ และการค้นคว้าด้านวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพ ที่มีความเหมาะสมและเพียงพอต่อการประกอบวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ทั่วไป ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจและการจัดการทั่วไป ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ความรู้ด้านบัญชีและเรื่องที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 ทักษะทางวิชาชีพ (Skills) หมายถึง ความสามารถพิเศษในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพ เพื่อให้ผลงานมีคุณภาพมากขึ้น ประกอบด้วย ทักษะในการใช้เหตุผล ทักษะในการปฏิสัมพันธ์ ทักษะในการสื่อสาร รวมถึงความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม

2.1.3 จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ (Ethics) หมายถึง แนวทางที่ผู้ประกอบวิชาชีพพึงยึดปฏิบัติในการปฏิบัติงาน เพื่อคงไว้ซึ่งความเป็นมืออาชีพ และคุณภาพของงานบริการ ประกอบด้วย ด้านความโปร่งใส ความเที่ยงธรรม ความสุจริต ด้านความรู้ความสามารถ มาตรฐานในการปฏิบัติงาน การรักษาความลับ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย และการใช้ดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพ

ดังนั้น การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบันได้ และยึดเป็นแนวทางในการประกอบวิชาชีพ และสามารถแข่งขันกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพยังเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้ผู้ประกอบวิชาชีพ มีความก้าวหน้า มีความสามารถที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพภายใต้สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ

2.2 คุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่น (Quality of Assurance Service)

คุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่น หมายถึง ผลจากการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชี มาตรฐานการสอบทาน มาตรฐานที่ให้ความเชื่อมั่นอื่น และสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้ข้อมูลได้

ปราศจากข้อผิดพลาดที่เป็นสาระสำคัญ อีกทั้งยังเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าต่อผู้ใช้ข้อมูล สำหรับการนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ประกอบไปด้วย (Kilgore et al., 2011: 253-265)

2.2.1 ความเกี่ยวข้อง (Relevance) หมายถึง การนำเสนอรายงานที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการนำไปใช้ในการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูล และสามารถชี้ข้อผิดพลาดของผลประเมิน หรือสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีตและอนาคต

2.2.2 ความครบถ้วน (Completeness) หมายถึง การรวบรวมหลักฐานหรือการนำเสนอข้อมูลที่สมบูรณ์ มีสารสนเทศที่สำคัญต่อผู้ใช้ข้อมูล สอดคล้องกับหลักฐานที่ปรากฏและเพียงพอต่อการสรุปให้ได้ใจความ

2.2.3 ความน่าเชื่อถือ (Reliability) หมายถึง การปฏิบัติงานและนำเสนอข้อมูลที่ไม่มีข้อผิดพลาด มีความถูกต้องของข้อความ สามารถตรวจสอบได้ และเป็นไปตามความจริง

2.2.4 ความเป็นกลาง (Neutrality) หมายถึง การนำเสนอข้อมูลที่ปราศจากความลำเอียง อคติ ซึ่งพิจารณาจากความเป็นจริงและสถานการณ์ โดยไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัว หรือไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้อื่น

2.2.5 ความเข้าใจได้ (Understandability) หมายถึง การนำเสนอข้อมูลที่สื่อให้ผู้ใช้ข้อมูล เข้าใจ มีความชัดเจนในการใช้ภาษา และสามารถเรียงลำดับความเป็นเหตุเป็นผล

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์กับคุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่น จึงตั้งเป็นสมมุติฐาน ได้ดังนี้

สมมุติฐานที่ 1 : การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ด้านความรู้ทางวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบบกับคุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่น

สมมุติฐานที่ 2 : การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบบกับคุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่น

สมมุติฐานที่ 3 : การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบบกับคุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่น

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชี จำนวน 1,286 คน ที่ยินยอมให้เปิดเผยข้อมูล ณ วันที่ 1 มิถุนายน 2561 (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2561: เว็บไซต์)

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัย ผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชี จำนวน 297 คน ที่ยินยอมให้เปิดเผยข้อมูล ณ วันที่ 1 มิถุนายน 2561 โดยการเปิดตาราง Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 19) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) แบ่งตามเขตพื้นที่และทำการสุ่มโดยใช้คอมพิวเตอร์ (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2561: เว็บไซต์)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งแบบสอบถามวันที่ 8 กันยายน 2561 จำนวน 297 ฉบับ และขอความร่วมมือจากหน่วยงานในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามเป็นระยะเวลา 15 วัน นับจากได้รับแบบสอบถาม

เมื่อครบกำหนด ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับทั้ง 135 ฉบับ ซึ่งมีแบบสอบถามที่ตอบสมบูรณ์จำนวน 135 ฉบับ คิดเป็นอัตราตอบกลับร้อยละ 45.45 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3.2 การวัดค่าตัวแปร

การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพเป็นตัวแปรอิสระ ซึ่งสามารถจำแนกออกได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านความรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมการเพิ่มความรู้ การเรียนรู้จากประสบการณ์ และการติดตามสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจและสังคม
- 2) ด้านทักษะทางวิชาชีพจำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมความสามารถพิเศษในการปฏิบัติงาน การมีปฏิสัมพันธ์ การใช้เหตุผล การสื่อสารและการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม
- 3) ด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ จำนวน 7 ข้อ โดยครอบคลุมการปฏิบัติงานที่เที่ยงธรรม ความสุจริต การรักษาความลับของผู้ใช้ข้อมูล

คุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่น ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความเกี่ยวข้อง จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมการนำเสนอข้อมูลที่มีเนื้อหาเป็นประโยชน์ต่อการประเมินเหตุการณ์ในอดีต อนาคต และการใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ 2) ด้านความครบถ้วน จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์ เพียงพอต่อการสรุปเนื้อหาที่ได้ใจความสำคัญ 3) ด้านความน่าเชื่อถือ จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมการนำเสนอรายงานที่มีความถูกต้อง เป็นไปตามความจริงและสามารถตรวจสอบได้ 4) ด้านความเป็นกลาง จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมการนำเสนอข้อมูลที่ไม่ลำเอียง ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัว และไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้อื่น และ 5) ด้านความเข้าใจได้ จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมการนำเสนอข้อมูลที่มีความชัดเจน มีความกระชับ การใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และลำดับความเป็นเหตุเป็นผล

3.3 คุณภาพของเครื่องมือวัด

ผู้วิจัยมีการทดสอบความเที่ยงตรง โดยผ่านการพิจารณาเนื้อหาข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item-Total Correlation การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.432 – 0.699 และคุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่น ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.540 – 0.765 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally (1994) ได้นำเสนอว่าการทดสอบค่าอำนาจจำแนกเกินกว่า 0.40 ขึ้นไป หมายความว่า เครื่องมือมีคุณภาพสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ และการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability Test) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.852 - 0.922 และคุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่น มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.881 - 0.922 ซึ่งสอดคล้องกับ Lovett (2002) ได้เสนอว่าเกณฑ์การพิจารณาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมืออยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ควรมากกว่า 0.70 หมายความว่า เครื่องมือมีคุณภาพสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้

3.4 สถิติที่ใช้การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณเพื่อทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพกับคุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่นของผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชีในประเทศไทย ซึ่งเขียนสมการได้ดังนี้

$$QOAS = \beta_0 + \beta_1 KNO + \beta_2 SKI + \beta_3 ETH + \epsilon$$

- เมื่อ QOAS แทน คุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่น โดยรวม
KNO แทน การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ด้านความรู้ทางวิชาชีพ
SKI แทน การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ
ETH แทน การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ

4. ผลลัพธ์การวิจัยและการอภิปราย

ตาราง 1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพกับคุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่น โดยรวมของผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชีในประเทศไทย

ตัวแปร	QAS	KNO	SKI	ETH	VIFs
\bar{X}	4.54	4.34	4.52	4.67	
S.D.	0.40	0.50	0.45	0.40	
QAS	-	0.628*	0.560*	0.588*	
KNO		-	0.602*	0.548*	1.694
SKI			-	0.629*	1.961
ETH				-	1.788

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 1 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กัน หรือเกิดเป็น Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่า ค่า VIFs ของตัวแปรอิสระ การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ มีค่าตั้งแต่ 1.694 – 1.961 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน ในระดับที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity (Black, 2006 : 585)

ตาราง 2 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยกับคุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่นโดยรวมของผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชีในประเทศไทย

การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	คุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่น		t	p-value
	โดยรวม			
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	1.266	0.353	3.591*	0.001
ด้านความรู้ทางวิชาชีพ (KNO)	0.304	0.074	4.113*	<0.0001
ด้านทักษะทางวิชาชีพ (SKI)	0.136	0.089	1.538	0.127
ด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ (ETH)	0.287	0.096	2.991*	0.003
F = 32.490 p < 0.0001 Adj R ² = 0.476				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 2 พบว่า 1) การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ด้านความรู้ทางวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่น เนื่องจากผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชีต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่น เพราะการนำเสนอรายงานการสอบบัญชี หรือข้อมูลต่าง ๆ มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูล และสามารถสร้างความน่าเชื่อถือได้ ทำให้

ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการสอบบัญชีต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพ เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพและมีความน่าเชื่อถือ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Vishanth (2016: 81) พบว่า การพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่องมีความสำคัญอย่างมาก เพราะเป็นการแสวงหาความรู้ในการประกอบวิชาชีพ เพื่อให้ผู้ประกอบการวิชาชีพมีความรู้ทางวิชาชีพและความรู้ที่เกี่ยวข้อง เมื่อผู้ประกอบการวิชาชีพมีความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพ จะทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพปฏิบัติงานได้อย่างมืออาชีพและมีคุณภาพ และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ

วินท์นิสา รักภักดี (2560: บทคัดย่อ) พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง โดยมีการเรียนรู้และหาความรู้เพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี รวมถึง ด้านอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน เช่น การฝึกอบรม การสอนงาน การเพิ่มพูนความรู้อย่างไม่เป็นทางการและการศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพนักบัญชีในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ 2) การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อเชิงบวกกับคุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่น เนื่องจากงานด้านการสอบบัญชีเป็นงานพิสูจนความถูกต้องของข้อมูลทางบัญชี ผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพ ๔ ต้องสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้ข้อมูล เกี่ยวกับความรู้ความสามารถและความเป็นอิสระของผู้ประกอบวิชาชีพฯ จึงมีการกำหนดมาตรฐานการสอบบัญชีและมรรยาทของผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชีไว้เป็นบรรทัดฐานให้ผู้ประกอบวิชาชีพถือปฏิบัติ ทำให้ช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือ และเป็นการรักษามาตรฐานของวิชาชีพไว้ ดังนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพจึงต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรงต่อวิชาชีพ ไม่บิดเบือนความจริง ส่งผลถึงคุณภาพการสอบบัญชีมีความเที่ยงธรรม มีการสื่อสารที่ถูกต้องตามควร ไม่ลำเอียง ความเป็นกลางและสร้างความน่าเชื่อถือต่อผู้ใช้ข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญช่วง ศิริธรรมราช (2554: บทคัดย่อ) พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพที่มีจรรยาบรรณวิชาชีพการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์ และผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี เพราะผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพเป็นที่เชื่อถือต่อผู้ใช้ข้อมูล ผู้ประกอบวิชาชีพจำเป็นต้องปฏิบัติงานด้วยความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรมแห่งจรรยาบรรณวิชาชีพการสอบบัญชีอย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้แสดงความเห็นด้วยความลำเอียงและอคติ ทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพที่มีจรรยาบรรณจะช่วยให้คุณภาพงานมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ

นันทวรรณ วงศ์ไชย (2552: 152) พบว่า จรรยาบรรณทางวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชี เพราะผู้ประกอบการวิชาชีพจะต้องผ่านการศึกษาด้านการบัญชี ถือว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพและมีความรับผิดชอบในการทำงานด้านบัญชี เพราะผู้ประกอบการวิชาชีพต้องรายงานข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจด้วยการนำเสนอรายงานที่มีความเป็นกลาง และมีความน่าเชื่อถือตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ เพื่อให้ได้งานที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Syamsuddin และคณะ (2014: 8-14) พบว่า จรรยาบรรณ ความเป็นอิสระ สมรรถนะตลอดจนความระมัดระวังเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพ ๔ มีผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชี เพราะการปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ ภายใต้หลักจรรยาบรรณ จะส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ 3) การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพด้านทักษะทางวิชาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อเชิงบวกกับคุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่น เนื่องจาก ผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชีมีความสามารถและความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการสอบบัญชีแต่ละบุคคลอาจจะสามารถในการสื่อสาร แต่ขาดทักษะด้านอื่น ๆ เช่น ผู้ประกอบวิชาชีพขาดทักษะในการปฏิสัมพันธ์ คือ ไม่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ยาก หรือผู้ประกอบการวิชาชีพขาดทักษะในการให้เหตุผล ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่าง กะทันหัน

หากผู้ประกอบการวิชาชีพมีความสามารถทางทักษะที่ไม่เท่ากัน หรือมีความสามารถด้านใด ด้านหนึ่ง ก็จะทำให้คุณภาพในการปฏิบัติงานและแนวทางการปฏิบัติงานมีความแตกต่างกันไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2561b: เว็บไซต์) กล่าวว่า ทักษะสามารถทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพได้เปรียบกว่าบุคคลอื่นในการปฏิบัติงาน และเป็นประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพ บางทักษะจำเป็นต้องใช้ความรู้มาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการวิชาชีพสามารถตัดสินใจ และใช้ดุลยพินิจในการแก้ไขสถานการณ์ที่ซับซ้อนได้ดีขึ้น เพราะจะทำให้เข้าใจเหตุการณ์ในอดีต เศรษฐกิจ การเมืองและสังคมที่แตกต่างกันได้

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของการวิจัย

5.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในอนาคต

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ที่สนใจสามารถนำไปศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพกับคุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่นในกลุ่มตัวอย่างอื่นที่ไม่ใช่ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการสอบบัญชี เช่น ผู้สอบบัญชีภาษีอากร ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ เป็นต้น เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับผู้ประกอบการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพไปใช้เพื่อให้คุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่นดีขึ้นได้หรือใหม่ นอกจากนี้อาจใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีอื่น นอกจากวิธีแบบสอบถามแล้วยังมีวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อที่จะสามารถได้ข้อมูลที่มีความละเอียดมากขึ้น

5.2 ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยนำข้อมูลไปใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการสอบบัญชีให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ และสามารถปรับปรุงคุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่นให้ดีขึ้นด้วยการพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบการวิชาชีพ เพื่อปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงานให้ทันต่อยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงไป และสามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้ผู้ใช้อ้างอิงข้อมูล

6. สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาความสัมพันธ์การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพกับคุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการสอบบัญชีในประเทศไทย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการสอบบัญชีในประเทศไทย จำนวน 135 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ด้านความรู้ทางวิชาชีพ และด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบการวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่นโดยรวม

ดังนั้น ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการสอบบัญชี จึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ด้านความรู้ทางวิชาชีพและด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบการวิชาชีพ โดยการมุ่งเน้นการเพิ่มพูนความรู้ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและการปฏิบัติงานให้อยู่ภายใต้จรรยาบรรณของผู้ประกอบการวิชาชีพ เพื่อเพิ่มความสามารถในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการรายงานที่นำเสนอด้วยความเป็นกลาง ไม่ลำเอียง ปราศจากข้อผิดพลาดและมีหลักฐานที่เพียงพอ สร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ใช้ข้อมูลและสร้างบรรทัดฐานในการปฏิบัติงานให้อยู่บนความซื่อสัตย์ และช่วยให้คุณภาพงานบริการที่ให้ความเชื่อมั่นมีความเที่ยงธรรม การสื่อสารที่ข้อมูลถูกต้องตามควร เพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลนำข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือไปใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กานต์สุดา มาชะศิริรานนท์. (2557). *การพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- แก้วใจ สุวรรณเวช. (2561). *การพัฒนาความรู้*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลาปพร ศรีจันเพชร. (2559). *การสอบบัญชี* (3rd ed.). กรุงเทพฯ: ที พี เอ็น เพรส.
- นันทวรรณ วงศ์ไชย. (2552). *ผลกระทบของความเป็นมืออาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญช่วง ศรีธรรมาภรณ์. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างความเชี่ยวชาญการสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พยอม สิงห์เสนห์. (2548). *การสอบบัญชี* (3rd ed.). กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- วินทีนสา รักภักดี. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องกับผลการปฏิบัติงานของนักบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศรัญญา บุญขวัญ. (2560). *ผลกระทบของความพยายามในการสอบบัญชีและความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชีที่มีต่อผลลัพธ์ในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2561a). *ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเข้ารับการฝึกอบรมหรือเข้าร่วมประชุมสัมมนาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พ.ศ. 2559*. Retrieved April 23, 2018, from <http://www.fap.or.th/upload/9414/wrXNmAjre.pdf>
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2561b). *มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 3 เรื่องทักษะทางวิชาชีพ*. Retrieved October 5, 2018, from <http://www.fap.or.th/upload/9414/1721TNQoM.pdf>
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2561b). *มาตรฐานการสอบบัญชี*. Retrieved April 22, 2018, from <http://www.fap.or.th/Article/Detail/67426>
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2561c). *สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์*. Retrieved April 20, 2018, from <http://www.fap.or.th/Article/Detail/66978>
- อัมพร เทียงตระกุล. (2557). *ความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ และคุณค่าทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตภายใต้มาตรฐานสากลที่มีผลต่อการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตผู้ให้บริการกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มเทคโนโลยีในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. สุทธิปริทัศน์, 29(91), 294–314
- Black, K. (2006). *Business Statistics for Contemporary Decision Making*. (4th ed.). USA John Wiley & Sons.
- Kilgore, A., Radich, R., and Graeme, H. (2011). The Relative Importance of Audit Quality Attributes. *Australian Accounting Review*, 21(3), 253.
- Lovett, H. T. (2002). A Methodology for Knowledge Management Implementation. *Knowledge Management*, 3, 258–269.
- Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory*. New York: McGraw-Hill.

- Syamsuddin, I. M.S., & Habbe, A. H. H., and Mediaty. (2014). The Influences of Ethics, Independence, and competence On The Quality of an Audit Through The Influence Of Professional Skepticism In BpK Of South Sulawesi, Central Sulawesi and West Sulawesi. *Business and Management*, 2(7), 8–14.
- Vishanth, W. (2016). Situating Continuing Professional Development in life Long Learning in Qatar. *International Journal of Business and Management*, 11(11), 81–93.